

TARYBINIS Rokiškis

LKP(b) Rokiškio Apkomo ir Apskr. Vykd. k-to Organas

Nr. 101 (710) 1949 m. rugpjūčio 31 d. Kaina 20 kp.

NAUJIEMS MOKSLO METAMS PRASIDEDANT

S. m. rugpjūčio mėn. 1 diena, kaip ir paprastai kiekvienais metais, prasideda naujieji mokslo metai. Tai reikšmingas įvykis ir mūsų apskrityje gyvenimo, tuo labiau, kad nuo šių mokslo metų pradės žymiai išplečiamas apskrityje mokyklų tinklas. Stambesnėse apskrityje gyvenvietėse atidaroma papildomai dvylika septyniolikos mokyklų, o bendrai visoje apskrityje vidurinėse bei pradinėse mokyklėse, palyginti su praėjusiais mokslo metais, pagausėja besimokančio jaunimo skaičius.

1948-49 mokslo metais buvo atvėkta nemaža laimėjimų mokytojų — auklėjimo darbe. Žymiai pakilo daugelyje mokyklų dėstytojų lygis, mokiniai geriau įsivainikavo patelkta darbdarė. Patys mokytojai praplėdė savo idėjas — politinį lygį, studijavo „VKP(b) istoriją trumpąjį kursą“ ir kt. Taip pat kaitaliojau išaugo komjaunonių bei pionierių gretos.

Tuo pačiu reikia pripažinti, kad šalia atsektų laimėjimų mokymoje — auklėjimo darbe srityje buvo prileista didelis trūkumų. Taip, pavyzdžiui, dar nepilnai buvo įgyvendintas privalemoje apmokymo įstatymas, kai kurių mokyklų vadovai ar liaudies švietimo skyrių vedėjai šaltai atsinešė į darbą su komjaunione ar pionierių organizacijomis. Panemume valdžios Liaudies švietimo skyriaus vedėjas Staslojas Bronius neįvertino kaip reikiant komjaunimo organizacijos reikšmės vietos prognozijoje, save neįvertino kaip stengėsi pateikti tuščiafodžiavimą, nesudarė galimybių mokslo lygi savivaldai išvystyti. Kamejū gimnazijoje kai kurių disciplinų dėstytojai (pav., gamtos) buvo įvedamas žemame mokuliname ir idėjiniame lygyje.

Didelę kaltę tenka primesti apskrityje pedagoginiam kabinetui, kuris jokios metodinės paramos laike visų mokslo metų nesuteikė apskrityje mokytojų, o ypač jauniems mokytojų, kuriems teikia parama yra būtinos svarbos reikalas.

Dar ne visi mokytojai parodė savo kūrybingą iniciatyvą visuomeninėje veikloje, partijos ir vyriausybės iškeltų uždavinių vykdyme, o ypač kolekty-

vinių šalių santvarkės propagavimą plačių liaudies masių tarpe. Tai trūkumai, kurie šiais mokslo metais neturi būti prileisti. Nau prasidedant naujiesiems 1949-1950 mokslo metams mokytojų tarybos, su įvykusių rugpjūčio 26-27 d. d. apskrityje liaudies švietimo darbuotojų konferencijos, privale dar kartą gerai apsvaistyti prileistus darbe trūkumus ir numatyti veiksmingas priemones tam, kad tie trūkumai mokyme — auklėjimo darbe šiais mokslo metais nebesikartotų, kad partijos ir vyriausybės uždavinių vykdyme švietimo srityje darbuotojai būtų vienas iš pirmųjų pagalbininkų viešajam valdžios organams.

Šiais metais būtina atkreipti dar didesnę dėmesį į tai, kad kiekvienas mokytojas gilintų ne tik savo pedagogines žinias patalioje mokslo metų eigoje, bet ir keltų dar į aukštesnę pakopą savo idėjas — politinį lygį, perduotų moksloviams dėstomąją discipliną marksizme — leninizme šviesoje; skiepytų moksloviams tarybinio patriotizmo jausmą, darbe melė ir kitas šaunias tarybinio mokslovių savybes; rimtą paramą teiktų komjaunimo ir pionierių organizacijoms, rūpinatų jų greitą augimą ir vėlavimą.

Apskrityje sparčiai plečiasi kolektyvinių ūkių skaičius. Mokytojas privalo būti aktyvus aiškinaamojo žodžio skleidėjas už kolektyvinių ūkių santvarkės greitesnę pergalę mūsų apskrityje.

Prieš mokytoją yra statomi dideli uždaviniai, iš jo yra daug reikalaujama, todėl ir vietiniai valdžios organai turi nuolat rūpintis liaudies švietėju, tinkamai įvertinti jo teisėtus reikalavimus, suteikti jam atitinkamą paramą. Ir tik glaudžiu bendradarbiavimu bus galima atsiekti gerų rezultatų viešajame ir kitokio darbe bare.

Prieš pradėdami naujusius mokslo metus, mokytojai turi gerai įsidėmėti drg. Ždanovo žodžius, kad didelėmis uždaviniais įvykdyti „jaunėji karta turi būti išaukieta išvermingai, žvali, nebijanti klūčių, einanti sutikti šių klūčių ir mokanti jas nugalėti“.

ISKILMINGI POSĖDŽIAI, SKIRTI ŠACHTININKO DIENAI

Rugpjūčio 27 d. Maskvoje įvyko iškilmingas posėdis, skirtas Šachtininko Dienai, tarybinų kalnakasčių gamybinų pasiekimų apžūros dienai. Pranešimą apie Šachtininko Dieną padarė anglies — pramonės ministras drg. A. F. Zaslavskis.

(TASS—ELTA).

Kaip jau buvo pranešta, rugpjūčio 27 d. Maskvoje prasidėjo Visasąjunginė talkos šachtininkų konferencija Per 3 dienas 1200 konferencijos delegatų — įžymūs tarybiniai mokslininkai, literatūros, meno atstovai, stichanoviniai — novatoriai, kalnių leikų pirmūnai, svarbūs kovos dėl talkos planus. Kaip svečiai konferencijoje dalyvavo 14 pasaulio šalių atstovai.

Delegatų kalbos buvo rūpinos didelės melės jausmo savo Tėvynei, rūpinimosi talka ir tautų saugumu. Konferencijos dalyviai išraiškė tarybinės liaudies tvirtą pasiryžimą neušleisti kovoti dėl talkos ir demokratijos, prieš karo kurytojus bei jų bendrininkus.

Prie tarybinų delegatų balsu prisijungė balsai užsienio svečių, raginančių tautas kovoti dėl talkos, dėl tautinės nepriklausomybės.

Konferencijoje kalbėjęs lietuvių rašytojas A. Venclova pabrėžė, kad Visasąjunginė talkos šachtininkų konferencija dar kartą demonstruoja mūsų draugams ir priešams nepalankiamą Tarybų Sąjungos valią kovoti dėl tvirtos talkos, dėl demokratijos.

Lietuvos darbe žmonės, kaip ir visi tarybiniai žmonės, už vis labiau brangina talką, iškovotąsias laisvas. Tik tarybinė santvarka užtikrina laisvę, kultūrą ir nepriklausomą gyvenimą Tarybų Sąjungoje gyvenančioms didžiosioms ir mažosioms tautoms.

— Mūsų tauta pasiuntė mane į šią konferenciją, kad jos vardu pareikščiau apie nepalankiąją stekiją kovoti iki galios dėl talkos reikalo gynyboje.

Apie įžymų Tarybų Sąjungos vaidmenį kovoje dėl talkos kalbėjo TSRS liaudies artistas A. Chorava, kuris perda-

vė Graujijos tautų liaskėjimą konferencijos dalyviams.

Karštal sutiko konferencijos delegatų ir svečių Pasaulinio talkos šachtininkų kongreso Nuolatinio komiteto narį Pietro Nenni, demokratines Kinijos visuomenės veikėją Lin Czien—Jun, įžymią Bulgarijos visuomenės veikėją Darageičovą, garšų Vokietijos visuomenės veikėją, neseniai ištruktą iš Amerikos Žvaigybės lotenų, Garhardą Eislerį ir kitus.

Rugpjūčio 27 d. baigtamajame posėdyje kalbėjo konferencijos svečiai, Korėjos mokslininkas ir valstybės veikėjas, Korėjos Aukščiausioje liaudies susirinkime pirmininkas Cho Chen. Jis sveikino konferenciją 30 — milijoninės talkingos korėjiečių tautos vardu. Jo kalba buvo persunkta didelio dėkingumo jausmo didžiajai Tarybų Sąjungai ir tarybinės liaudies vadui draugui Stalinui.

Pasaulinės mokslo darbuotojų federacijos vardu konferenciją sveikino Pasaulinio talkos šachtininkų kongreso Nuolatinio komiteto narys angjų mokslininkas D. Bernales.

Viso pasaulio mokslininkai, — sakė profesorius Bernales, — yra atsakingi už talkos saugumą. Kapitalistinių šalių mokslininkų tarpe plečiasi protestas judėjimas prieš karą.

Rašytojas Michailas Šolochovas kreipėsi į konferencijos delegatus ir svečius su paprastais nuodirdžiais žodžiais:

— Tas, kas dirba, kas sąžiningu darbu uždirba teisę į šviesų gyvenimą, tas ryžtingu balsu sake: mes norime talkos!

Konferencijoje kalbėjo taip pat Turkmenijos atstovas Nepešovas, seniausios armėnų poetas Isakianas, didžiosios Ivanovo manufaktūros meistras Natalija Jerigina, Vakarų Vokietijos darbe žmonių atstovas

Hassas Cigorlis ir kiti delegatai bei užsienio svečiai.

Konferencija vienšagal išrinko tarybinį komitetą talkai ginti iš 79 žmonių. Į jį įėjo išlymniausi tarybinio mokslo, literatūros, meno atstovai, geršis pramonės stichanoviniai, šlovingi kalnių leikų darbuotojai.

Visuotinio pakilimo aplinkoje buvo priimtas kreipimasis į Pasaulinio talkos šachtininkų kongreso Nuolatinį komitetą, į visus judėjimo dėl talkos dalyvius raginant būti rūpinams drausmu ir pastikėjimo savo jėgomis, neušleisti atstakli gretos visų tautų, kovojančių dėl talkos, ir paraližuoti agresivios jėgos savo galingsu įstikšimu.

Audringomis ir ilgai trunkančiomis ovalizacijomis konferencijos dalyviai priėmė sveikinimą draugui Stalinui.

Maskvoje, Leningrade ir Kijevo rugpjūčio 27 d. įvyko gausūs darbe žmonių susirinkimai, skirti Visasąjunginės talkos šachtininkų konferencijos rezultatams.

Bendras Maskvos mieste darbe žmonių susirinkimas, kuriame dalyvavo daugiau kaip 45.000 žmonių, virto ryškia, jaudinančia demonstracija 200 — milijoninės tarybinės liaudies begalinės melės ir atsidavimo visą augaliniam Lenino — Stalinai partijos reikalmi. Susirinkimas demonstravo tarybinį patrioti, didžioje Stalinai vadovaujamy, ryžtingumą ir pasirušimą kovoti dėl talkos reikalo visame pasaulyje.

Bendrame Lenino mieste susirinkime dalyvavo daugiau kaip 45.000 žmonių, bendrame Kijevo mieste susirinkime dalyvavo daugiau kaip 50.000 žmonių.

(TASS—ELTA).

Tarybinų šachtininkų darbo pergalės

Rugpjūčio 28 d. — Šachtininko Dieną, tarybiniai kalnakasčiai kreipėsi su laišku į draugų Staliną. Jie raportavo didžiajam vadui apie prisilimty socializatinų įsipareigojimų įvykdymą.

Kalnakasčiai įsipareigojo iškasti viršum plano per visus 1949 metus 3.540.000 tonų anglies. Iki Šachtininko Dienos, t. y. 4 mėnesius pirma laike, jie prisiekė šaltai viršum valstybinės uždavoties 3.800.000 tonų kuro. 11 anglies kombinatų pasiekė ir viršijo anglies kasimo lygį, subrėžė 1950 metams. Doneso baseinas, kurio

1.350.000 tonų anglies. Jie duoda žodį nenkryptamai pakelti darbo našumą, pasiekti tolesnį savikainos sumažinimą ir anglies kokybės pakėlimą.

„Mes aukštai vertiname, — pasakya laiške, — didžiulį dėmesį ir rūpinimą, kuriuos visuomenė rodo ir rodo mums, šachtininkams, Tarybų vyriausybė, bolševikų partija ir amonininkai Jūs, mūsų brangus vadai ir mokytojai. Mes duodame tvirtą šachtininkų žodį, kad atstakysime į rūpinimą mums atstakysime į rūpinimą mums naujais darbo žygiais, naujais pergalėmis mūsų Tėvynei šlovai“.

(TASS—ELTA).

Latvijos TSR ir Lietuvos TSR Socialistinio Darbo Didvyrių lenktynės

JELGAVA (Latvijos TSR), rugpjūčio mėn. 27 d. (TASS).

Socialistinio Darbo Didvyrių Arturas Čikstė ir Juozas Lekavičius yra kaimynai. Pirmasis — Latvijos Jėlgavos apskrityje „Nakotne“ kalnių grandininkas, antrasis vadovauja Lietuvos Karelio Pežėlos vardo kalnių grandininkų su Latvija besiribojančioje Joniškio apskrityje. Grandininkai sutarė save tarpe lenkiyauti dėl aukštų derlių gavimo.

Vakar „Nakotne“ kolknyje gauta žinia iš Lietuvos. Juozas Lekavičius išaugino kiekvienam hektare po 31,22 centus, Žeminių rugių. Arturo Čikstės grandies brigada baigia kultū. Apytikriais apskaičiavimais, ir čia derlius bus nemažesnis kaip 31 centas iš hektaro. Laiške Čikstai Lekavičius

pastatė jam toliau lenkiyauti 1950 metais, atstakaiti pakelti vidutinį žeminių rugių derlių iš hektaro iki 35 centus. Čikstė pasiūlymą priėmė.

Didvyrių lenktynės sukėlė gyvą Jėlgavos apskrityje jėvų augintojų susidomėjimą. Kolknyse reagiami pasikalbėjimai apie metodus aukštam derliui gauti, naudojamas drg. drg. Lekavičius ir Čikstės grandyse. (ELTA).

ANDRIEJUS ALEKSANDROVIČIUS ŽDANOVAS

(Pirmosios motinės nuo jo mirties dienos)

Prieš metus, 1948 m. rugpjūtio 31 d., anstoje plakusi įžymus bolševikų partijos ir tarybinės valstybės veikėjas Andriejus Aleksandrovičius Ždanovas širdis.

Drg. Ždanovo asmenyje partija pamatė įžymaus marksistinio teoretiko, didžiųjų Lenino — Stalino idėjų talentingo propagandisto, vieno įžymiausių partijos ir tarybinės valstybės kūrėjų.

Andriejus Aleksandrovičius Ždanovas gimė 1896 m. vasario mėn. 26 d. Mriugolėje (dabar Ždanovas). 18 metų jaunuoliu jis įstojo į revoliucinį judėjimą. Nuo 1915 metų Ždanovas bolševikų partijos gretose. Pirmojo pasaulinio karo metu, būdamas mobilizuotas į armiją, jis vedė bolševikinę propagandą kareivių tarpe. Vėliau jis dalyvavo ruošiant ir vykdančiam Didžiąją Spalio socialistinę revoliuciją Uralo. 1918—1922 m. m. jis dirba karinį politinį partinį ir tarybinį darbą Uralo bei Tverėje, nuo 1922 metų jis Tverės gubernijos vykdomojo komiteto pirmininkas. 1924—1934 m. m. Ždanovas vadovauja partiniam darbu Gorkio krašte.

1924 m. gruodžio mėn. piktadariškai nužudžius S. M. Kirovą, partija pasiuntė draugą Ždanovą dirbti Leningrado partinio organizacijos, kuriai jis vadovauja ligi 1944 metų imtinai.

Draugą Ždanovą vadovaujant, Leningrade bolševikai sutruškino ir su kankinimais išrovė liaudies priešų gaują — miokšiškus trockistus — bucharinaius išdavikus.

Tėvynės karo metais drg. Ždanovas, partijos, vyriausybės ir didžiojo Stalino pavestas, vadovavo Leningrade gynybai. Smulkiais blokados metais jis sutelkė visas didvyriškos mieste gynybos jėgas ir nukvepė jų valią ir energiją veiktiesiems fašistiniams grobikams sutruškinti. Jam vadovaujant, Leningrade fronte kariuomenė apgyvendino socialistinę revoliucijos lėpą ir smėge priešui traukiančius smūgius.

1925 metų gruodžio mėn. partijos XIV suvažiavime A. A. Ždanovas buvo išrinktas kandidatu į VKP(b) CK narių, o 1930 metais birželio mėn. XVI suvažiavime — VKP(b) CK nariu.

Po XVII suvažiavimo (1934 m. sausio mėn.) jis išrinktas VKP(b) CK sekretorium ir sekretumai įeina į politbiuro sudėtį.

Išlikimas didžiojo Stalino mokinyje ir bendraamžys, draugas Ždanovas buvo ugalingas kovotojas dėl komunistų reikalų, kuris visą savo vardantį gyvenimą pasukoje partijai ir liaudiesiui tarauti.

Draugas Ždanovas įėjo į tą vadovaujantį bolševikų partijos branduolį, kuris po Vladimir Iljičiaus Lenino mirties, drauge Stalino vadovaujamas, apgyvendino dar aukščiau iškėlė Lenino vėliava, atvedė mūsų šalį į socializmo perelę.

Draugas Ždanovas giliai išnagrinėjo partijos stovybas, partinės ideologijos, tarptautinio darbininkų judėjimo, socialistinės kultūros klausimus. Je poikis pranešimai literatūros, filosofijos, meno klausimais, persunkti giliu partiškumu, apšviesti ryškia marksistinė — leninistinė teorijos šviesa, idėjiškai auklėjo milijonus žmonių.

Ugalingu tarybinu patriotizmu, pasididžiavimu mūsų partija, mūsų liaudimi, kuriančia komunistinę, buvo persekietas jo kalbos, pranešimai. Jis nesutarkstomai kevoje su keliaklupščiaivimi prieš buržuazinę kultūrą.

„Kur jūs rašit tiekį liaudį ir tiekį šalį, kaip mūsų? — pareiškė draugas Ždanovas.“

Kur jūs rašit tiekias puikias žmonių savybes, kokias parodė mūsų tarybinė liaudis Didžiojo Tėvynės karo metu ir kurias ji kasdien rodo darbe žygiuose, perėjusi į taikų tikie ir kultūros išvystymą bei aktyvumą? Kiekviena diena kelias mūsų liaudį vis aukščiau ir aukščiau. Mes šiandien nebe

tie, kas buvo vakar, o ryte) būsimė ne tie, kas buvome šiandien“.

Į marksistinės — leninistinės propagandos reikmę, į bet kurį teorinio klausimo išsagrinėjimą drg. Ždanovas įnešdavo bolševikišką partiškumą dvasią. Kai išėjo „VKP(b) istorijos trumpasis kursas“, draugas Ždanovas išaiškino jo didžiulį reikšmę, nurodydavo, jog draugas Stalinas davė į darbą žmonių rankas naują galingą idėjinį ginklą.

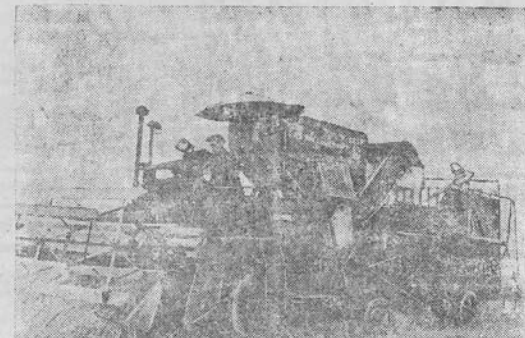
Drg. Ždanovas aistringai kovojo dėl marksistinio — leninistinio mokslo grynumo, jis propagavo tarybinio marksizmo būtinumą, patė rodydavo nauju klausimų kūrybinis išsagrinėjimo pavyzdžius.

Drg. Ždanovas buvo vienas žymiausių tarptautinio darbininkų judėjimo veikėjų. Jis nesutarkstomai kovojo dėl visų demokratinių jėgų sutelkimo prieš naujo karo kurstytojus. Jis pabrėždavo demokratijos stovykles jėgą ir tvirtumą jos kovoje prieš reakcijas stovyklą.

„Batina turėti galvoje, — pareiškė drg. Ždanovas, — jog tarp imperialistų nere pradėti naują karą ir galimumo organizuoti tokį karą — didžiulio mato atstumas. Pasaulio tautos nenori karo. Jėgas, esančias už taiką, tiek žymies ir didžios, jog jei tos jėgos bus tvirtos ir išvermingos ginsit taiką, jeigu jos parodys išvermę ir tvirtumą, tai agresoriai planai patirs pilautinį kraich“.

Draugą Ždanovą karštai mylėjo partija ir visi darbe žmonės, nes jis buvo be galo atsidavęs didžiajam Lenino — Stalino reikalui, nes su ugninga energija kovojo dėl mūsų Tėvynės suklestėjimo, dėl šviesaus ir džiaugsmingo darbe žmonių gyvenimo, dėl komunistinio.

Šviesusis Andriejus Aleksandrovičius Ždanovas paveldėtas amžinai gyvena Tarybų Sąjungos darbe žmonių ir visos pažangiosios žmonijos širdyse.

NAUJA TECHNKA LIETUVOS LAUKUOSE

Janų derlių Pasvalio apskrityje „Nairių“ tarybinio ūkio laukuose pirmą kartą valo savaizgis kombainas. Jį valroja jaunas kombainininkas S. Volžėnka.

Nuotraukoj: kombainininkas Volžėnka valo kviečių derlių „Nairių“ tarybinio ūkio laukuose.

J. Šapiro nuotrauka

ELTA

Mūsų apskrityje

Kuliamas vasarojaus derlius

Rokiškio valsčiaus „Nemuno“ kuz šį darbą, pradėtas vasari-kolkiųje atremontuotas 8 jėgų mių grūdinių kultūrų derliaus „Vixtro“ motoras. Sutaissat vi-kilimas. Vasarojaus kulimas vyksta pilnu tempu.

V. Vaitkus

Plečiama bitininkystė

Žymiai padidėjo avilių skat-čias Rokiškio tarybinio ūkio Petrošiškio skyriuje. Čia jau randasi 21 avilys.

Plečiama bitininkystė ir ko-lektyviniuose ūkiuose. Kamajų

V. Kazlauskas

Susikūrė priešgaisrinės apsaugos draugovė

Aleksandravėlis valsčiaus įvestas budėjimas, įsigyta in-Tiškaus Eduarde vardo kolektyje susiorganizavo priešgaisrinės ap-švės susikūrė ir greitlime „Sar-saugos draugovė iš 15 narių, tų“ kolektyje.

J. Beržinskas

Lankosi kino teatras

Kilnojamasis kino teatras truojamomis filmomis didelį su-šaukia tris kartus lankėsi Rokiškio valsčiaus Barelšių apylinkės „Svajonės“ kolektyje. Demont-

E. Jokuntaitė

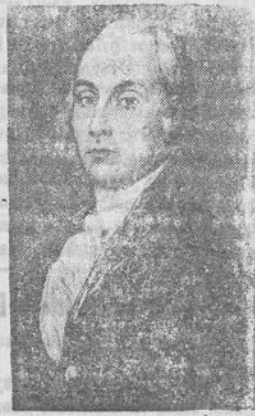
ALEKSANDRAS NIKOLAJEVIČIUS RADIŠČEVAS

(200 metinėms nuo gimimo dienos)

Didžiojo rusų revoliucionieriaus — demokrato Radiščovo vardas yra artimas ir brangus visoms tarybinėms žmonėms. Radiščovas — įžymus XVIII amžiaus pabaigos rašytojas, didis laivavės mylėtojas, filosofas, ekonoministas ir visuomenės veikėjas, paliko gilių pėdsaką mūsų Tėvynės istorijoje, rusų revoliucinės minties išvystyme.

Apibūdindamas Radiščovo vietą ir reikšmę revoliucijos istorijoje, Leninas rašė: „Mes didžiūjamės tuo, kad smurtas sukėlė atkirtį iš mūsų aplinkos, kad ta aplinka iškėlė Radiščovą“.

Didysis revoliucionierius — demokratas, išlikimas rusų tautos sūnus, Radiščovas gimė 1749 m. rugpjūčio mėn. 31 d. bajorų šeimoje Penzos gubernijoje, Verchne — Abilzovo kaime. Kilęs iš bajorų šeimos ir gavęs bajorišką auklėjimą, Radiščovas stojo į visiška kitą

gyvenimo ir kūrybos kelią. Je pažirėmę, jog gyvenimas, į visuomenę, jo idėjinė pasaulėžiūra formavosi masinio revoliucinio Rusijos valstiečių judėjimo XVIII amžiuje įtakoje.

A. N. Radiščovas buvo griež-

čiausias baudžiavos ir caro patvaldytės priešas. Visą savo kilatos meilės Tėvynai, rusų tautai jėgą, visą savo ugningą ne-apykantą vergvaldžiams įdėjo Radiščovas į savo garsią knygą „Keliavė iš Peterburge į Maskvą“, kuri buvo autoriaus išspausdinta 1790 metais.

Perakautiusi „Keliavė“, mir-timai išsigandusi Jekaterina II pareiškė apie Radiščovą: „Mait-tininkas, baisesnis už Puščio-va“, jam „ir dešimt kartų vi-nes gausius Rusijos valstiečius“, — rešė A. M. Gorkis.

Kodėl caro patvaldytė taip išsigandė Radiščovo knygos? Radiščovas buvo pirmasis Rusi-joje, kuris rado savyje didžiulį pilietinį drąsą pareikšti spaude-

je apie patvaldytės šlykštybes, su dideliu ryškumu ir demas-kuojančia jėga išreikšti valstie-čių revoliucinį protestą prieš baudžiavą. „Radiščovas... pir-masis pamatė visą blaivumą, visą našką ir beteisiskumą, si-egausius Rusijos valstiečius“, — rešė A. M. Gorkis.

„Keliavėje“ žingsnis po žingsnio atsiveria pasibaisėtinio liaudies beteisiskumo, baudžia-vinės santvarkos, mindžiojusios ir smaugusios Rusijos valstietį, vaizdas. Ne tik baisi gyvenime tiesa, išreikšta Radiščovo, įbau-gino patvaldytę. Tardyme Ra-diščovas aršiai taip apibrėžė savo veikalo reikšmę: „Aš stia-kiau atimti dvarininkams visus valstiečius ir padaryti juos lais-vus“. Be to, tiek „Keliavėje“, tiek ir „Laisvės“ ežėje Radiš-čovas iškėlė carizmo nusikaltimus, tiesiog ragino keuoti su patvaldytė ir baudžiava. Ra-me diščas telgė, jog jei sukilė valstiečiai būtų užlieję dvari-ninkų krauju savo laukus, tai valstybė nieko nebūtų nustoju-si nuo to. Greit iš valstiečių dekabristų revoliucinę demok-

tarpo būtų iškėlė didi žmoaės, kurie būtų sugebėję valdyti šaukujančia jėga išreikšti valstie-čių revoliucinį protestą prieš baudžiavą. „Laisvės“ ežėje Radiščovas ra-gino padaryti galą carui, o drau-gė su juo dvarininkams, žiauriams ir neapkenčiamais tironams.

Jekaterina ištrėmė A. N. Ra-diščovą į tolimą ir baisią Sibi-ro tvirtovę, sudėgino jo knygą, bet ar galima kada nors įka-linti laisvą minį! Radiščovas padarė didžiulį įkvėpiančią įta-ki dekabristams, Puškinaui, Ri-kojevui, Gorenui ir daugeliui kitų pažangių Rusijos rašytojų ir revoliucionierių — demokratų. A. S. Paškinas su pasidi-džiavimu pabrėžė, jog jis bus tautos mylimas, nes jis šlovino laisvę po Radiščovo. Radiščovo kairnais, šlovinančiais laisvę, persunktais giliausio patriotiz-mo jausmo, atšaus protesto prieš baudžiavą ir caro pat-valdytę, buvo auklėjama dekab-ristų karta. Tarp knygų, turė-jusių lemiamą įtaką formuojant

Pakelti liaudies švietimo darbą į aukštesnę pakopą

Rugpjūčio 26—27 d. d. Rokiškioje įvyko anksčiau minėtos Liaudies švietimo darbuotojų tarybinė konferencija. Pagrindinį pranešimą apie 1948—49 m. m. rezultatus ir naujųjų mokslo metų uždavinius padarė apskrities Liaudies švietimo sk. vedėjas dr. CHMIELEVSKIS. Pranešėjas pažymėjo, kad 1948—49 m. m. apskrities švietimo darbuotojai, vadovaudamiesi istoriniu VKP(b) CK nutarimu ideologiškai klausimais, LKP(b) VI suvažiavime ir VLKJS XI suvažiavime sutarimais, pasiekė žymių laimėjimų mokomojo — auklėjamojo darbe bare. Pradinėse mokyklose praėjusiais metais mokėsi 6390 mokinių; keturiolikoje vidurinių mokyklų mokėsi 2608 mokiniai. Baigiamieji ir keliamieji egzaminai apskrities pradinėse ir vidurinėse mokyklose buvo praversti žymiai aukštesniais idėjiniame ir mokeliname lygyje, negu 1947—48 m. m. Vidurinėse mokyklose egzaminams išlaikė 82,52 proc. visų mokinių. Išaugo per praėjusius metus mokyklinės komjaunimo ir pionierių organizacijos, pakilo jų autoritetas ir veikimui. Jei 1948—49 m. m. pradžioje gimnazijose, progimnazijose ir pradinėse mokyklose buvo tik 94 komjauniniai ir 1350 pionierių, tai mokslo metų pabaigoje buvo jau 181 komjaunininkas ir 1897 pionieriai. Rokiškioje ir Obeliųse sudarytos mokytojų pirmosios komjaunimo organizacijos.

Tačiau švietimo darbe praėjusiais metais buvo nemaža ir trūkumų. Ypač blogai buvo organizuotas apskrities pedagoginio kabineto darbas, o mokytojų sėlėse buvo dar pakenčiami tokie žeminiai, kaip girtuokliavimas Sakal-

ratinė sąmonė, pastarieji tarybinių metų nurodė į Rokiškio „Kelią iš Peterburgo į Maskvą“.

Rokiškioje idėjiniškai pavaiškintas, V. G. Bielinakis parašė neapykantos baudžiamai kupiną patriotinę pjesę „Dmitrijus Kalininas“, už ką buvo pašalintas iš universiteto.

A. L. Gerasenas rašė: „Ašaros, neapykanta, užuojauta, ironija... visa tai pasireiškė jo puikioje knygoje... tai mūsų svajonės, dekabristų svajonės“.

Rokiškio „Keliene“ turėjo didžiulę idėjinę įtaką XIX amžiaus 60—70 metų revoliuciniam judėjimui. Plechanovas nurodė, jog Rokiškio buvo „pirmas sėlėtojų priešakinių gyvenimo mokytojų, tarp kurių tokia žymia vieta užėmė vėliau Berniševskis ir Dobrellubovas“.

Rokiškio metvyai gerstai skamba N. Nekrasovo ir T. Sevčenkos poezijoje ir daugelio kitų poetų demokratų poezijoje.

Jedemus yra Rokiškio kny-

Mokyt. J. KALNIETIS

kas (Obelias) ir Martinko (Paudėlys), intriguant Rusėkienė (Rokiškio), buvęs gestapo agentas Ruelberskienė (Paudėlys). Valočių švietimo skyrių vedėjai ne visur užtikrina griežtą švietimo ministerijos taisyklių pritaikymą pavasario egzaminų metu, kaip tai atsitiko Panemunėje valc. Jukųpių pradinėje mokykloje (vedėja E. Dilytė). Nepilnai buvo įgyvendintas privalemoje mokslo įstatymas. Panemunėje, Panemunėje, Južintų ir Regelių progimnazijose labai silpnai veikė mokyklinės komjaunimo ir pionierių organizacijos. Vis dar sėlėje vietų silpnai įsijungė apskrities mokytojai į kolūkių statybą apskrityje.

Išnagrinėjęs 1948—49 m. m. rezultatus ir padaręs išvadas, pranešėjas nurodė uždavimus atsiimančioms mokslo metams.

Konferencijos dalyviai išklautė LLKJS Rokiškio apskrities komiteto sekretorius drg. SILEIKOS pranešimą „Komjaunimo ir pionierių organizacijos mokyklose“. Pranešėjas išnagrinėjo mokyklinių komjaunimo ir pionierių organizacijų darbą, išskė trūkumus.

Partijos apskrities komiteto sekretorius drg. VARŽGALYS kalbėjo kolūkių statybos klausimais, kvietė mokytojus aktyviau įsijungti į LKP(b) VI suvažiavime nutarimų vykdymą, plėčiant organizuoti afiškiniamą darbą individualių valstiečių tarpe, padėti stiprinti jaunusius kolūkius.

Iškeitais klausimais vyko plačios diskusijos. Diskusijose dalyvavo virš 20 mokytojų.

Panemunėje septynmetės mo-

kykies direktorius drg. KAZLAUSKAS papasakojo apie konsultacinių organizavimą patalpinamams.

Apie Obelių valsčiaus mokytojų ir mokinių komjaunimo organizacijų darbą kolūkių statyboje kalbėjo valsčiaus mokytojų pirmosios komjaunimo organizacijos sekretorius drg. KISELEVIČIUS. Jis papasakojo, kaip valsčiaus mokytojai ir mokytojai — komjaunininkai ir komjaunininkės dr. gauzavo Zvbelių apylinkėse du kolūkius. Vasaros atostogų metu mokytojai — komjaunininkai buvo pritrirtai orie valcūte esančių kolūkių, kur jie padėjo kolūkiečiams organizuoti mėnag saviveiklą, sporto kolektyvus. Komjaunininkų iniciatyva septyniuose kolūkiuose sudarytos pirmosios komjaunimo organizacijos.

Drg. Kiselevičius siūlė daugiau dėmesio kreipti į jaunų mokytojų kvalifikacijos kėlimą, imtis iniciatyvos jaunųjų mokytojų konferencijai susaukti.

LKP(b) Rokiškio apskrities komiteto agitacijos — propagandos skyriaus vedėjas drg. BIELIAKOVAS kritikavo valsčių Liaudies švietimo skyrių vedėjus ir vidurinių mokyklų direktorius už silpną dėstytojų kontrolę. Jis pažymėjo, jog per šiuos metus mokslo metais net 1049 mokiniai buvo pakalti antriamis metams toje pačioje klasėje kuriai pakartoti. Pradinėse mokyklose antramečių skaičius pasiekė 376 mokinius.

Žiebiskio septynmetės mokyklos direktorius drg. MACIEKUS papasakojo apie savo darbą kolūkių statyboje.

Konferencija vyko beišvikiškos kritikos ir savikritikos ženklu.

Konferencijos dalyviai visais svarstytais klausimais priėmė išsamią rezoliuciją.

kartos trigubai atkeršijo savo patvairybei už didžiojo rašytojo likimą, už visas kančias, padarytas liaudžiai. Jis ne tik įgyvendina Rokiškio idealus, bet ir iškevoje visoms Rusijos tautoms tų patį laisvą ir šviečią gyvenimą, apie kurį negalėjo svajoti Rokiškio.

Tarybiniai žmonės šventai gerbia talentingo rašytojo atminimą, piliečio — kevoje atminimą. Jam pirmam po Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos buvo pastatytas paminklas. Jo nemirginti knyga ne kartą buvo spausdinama ir dabar tobespausdinama Tarybų Sąjungoje daugtūkstantiu tiražu ir užima garbingą vietą tarybinės liaudies dvasiniame lobyno.

Visos tarybinės tautos gerbia atminimą didžiojo rusų tautos sūnaus, kuris prieš šimtmetį išlėkė kevos su carizmu vėlavą ir ėmė skinti kelią į visų sąrašų pavergtųjų tautų išvadavimą.

A. Sevčikas

AKTYVIAU PLATINTI TARYBINĘ SPAUDĄ

Tarybinė spauda reikšmė — didėlė. Per ją yra palaikomi — tarybinės partijos ir darbo žmonių ryšiai, per ją darbo žminės yra mobilizuojami einamajame mokslo išsiliume uždavinams garbingai įvykdyti. Tik per tarybinę spaudą plėčiosiems darbo žmonių masėms galima išsamiai nurodyti didžiulius tarybinės liaudies laimėjimus, skieisti darbo pirmūnų vertingą darbą patyrimą, kovoti su pasitaikančiais įvairiais blogais reiškiniais, negorvėmis. Todėl vienas pačių svarbiausių partijų ir tarybinų organizacijų uždavims — skieiti to, kad tarybinė spauda pasiektų kiekvieną miestą ir kaimo gyventoją.

Tenka pripažinti, kad kai kuriuose mūsų apskrities valsčiuose I-jame ž. m. pusmetyje buvo sužlugdytas tarybinės spaudos bei žurnalių platinimo planas, kad respublikiniams ir apskrities laikraščiai precužmaraty surinktas skaičius buvo mažas. Tai ypač ryškiai atsispindėjo Regelių ir Južintų valsčiuose.

Anta, jeigu mūsų apskrityje I-jame šių metų pusmetyje „Tarybinis Rokiškio“ preziumerterų skaičius siekė tik truputį daugiau kaip pusantro tūkstančio, tai liepos mėn. šis skaičius sumažėjo keliais šimtais. Tai rodo, kad nei apskrities Ryšių kontora, nei valsčių vadovai nešlėmė efektingų priemonių tam, kad tarybinė spauda būtų plačiai paskleista liaudies masių tarpe. Žinoma, raščių bei žurnalių paskleidimas vieniams ryšių skyrių darbuotojams yra sunku reikiamai

įvykdyti skirtingais respublikinių bei apskrities laikraščio išplatavimo planus, — jiems būtina ilame reikala suteikti rimtą paramą. Tai, pirmoje sėlėje, liečia komjauninikus, kaimo kultūros — švietimo įstaigų darbuotojus, aktyvą. Šiuo metu, kai grūdų paruošų kampanijoje dalyvauja nemaža žmonių iš partinai, komjaunimo ir tarybinio aktyvo, yra puiki progą laikraščius bei žurnalių platinimui. Reikia, kad ir grūdų priėmimo punktuose, kur su naujojo derliaus grūdais atvyksta nemaža kolūkiečių bei individualinių valstiečių, būtų rimtas dėmesys skiriamas tarybinės spaudos platinimui.

Laikraščius platinai — nekuomet nevēlu. Ir kadaigi tarybinės spaudos reikšmė yra milijonai, būtina pasiekti, kad ji pareitų į kiekvieną kolūkiečio ir individualaus valstiečio sodybą, savo žodžiu skieidama juos į naujus laimėjims už visišką mūsų socialistinės Taryvės sukiestėjimą.

Dabar, prasidedant naujiems mokslo metams, žymia paramą spaudos platinimo gali suteikti mokytojai bei mokytojaits. Apskrities Ryšių kontora šio žymiaus savo pagalbiniame parama turi kuo plačiau pasinaudoti.

Nuo to, kaip apskrities Ryšių kontora ir jos paskirti skyriai valcūose, partinėse, komjaunimo ir tarybinės organizacijos įsijungs į spaudos platinimą, kaip tik ir priklausė laikraudies masių tarpe. Žinoma, raščių bei žurnalių paskleidimas vieniams ryšių skyrių darbuotojams yra sunku reikiamai

der ir dabar nežino, kokiam surugpjūčio 15 dienos iki rugėnų 15 d'enes tarybinės knygos platinimo mėnu įpareigoje partines, tarybines bei komjaunimo organizacijas, o taip pat knyga prekiaujančias ir visuomenines organizacijas aktyviai įsijungti į sekmingą tarybinės knygos platinimo mėnesio pravedimą, į tarybinės knygos platinimo masių tarpe paskleidimą.

Nors sėlė mūsų apskrities prekybos bei visuomeninių organizacijų gerai įsijungimo tarybinės knygos platinimo svarbą ir organizuoti jas platinimo dirbančiųjų bei kolūkių valstiečių tarpe, tačiau to taip tik nėra Panemunėje valsčiuje. Šio valsčiaus kolūkiuose, apylinkėse bei MTS tarybinės knygos platinimas yra retas svečias. Panemunėje ryšių skyriuje pasitelavus kokiam sumai yra išplatinta tarybinų knygu šio skyriaus darbuotojų iniciatyva, iš skyriaus viršininke drg. Skryvelio išgirsti, kad, girdi, per 10 dienų yra išplatinta knygu 40 rublių sumai. Be to, viršininkas dar pridėd, kad je skyriaus darbuotojai (o šio skyriaus darbuotojų iniciatyva) yra net 6) patys nusipirks 60 knygu rublių sumai. Atredo, kad komentary čia jau nebe-

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis

reikia. Anta, drg. Skryvelis